

Innspill til Meld. St. 16 (2024-2025) Industrien – konkurransekraft for en ny tid

I omstillingen av Norge har innovasjonsselskapene en sentral rolle. De utgjør en innovasjonsinfrastruktur som kobler sammen gründere, etablert næringsliv, forskning/akademia og kapital for å utvikle fremtidens næringsliv.

FIN – Foreningen for innovasjonsselskaper i Norge takker for muligheten til å gi innspill til komiteens arbeid med stortingsmeldingen om industri. Innovasjonsselskapene spiller en viktig rolle i å bidra til fremveksten av nytt og nyskapende næringsliv i hele landet.

Meldingen gir en god og helhetlig gjennomgang av industriens utfordringer og muligheter i en tid med raske endringer i rammevilkår og usikkerhet rundt markedsadgang og internasjonal handel. I meldingen pekes det på seks industripolitiske hovedprioriteringer. Industrien skal:

- Ha tilgang på ren og rimelig kraft
- Ha tilgang på kompetent arbeidskraft og et velorganisert arbeidsliv
- Være nyskapende og utvikle og utnytte ny teknologi
- Bidra til lavutslippssamfunnet
- Ha god markedsadgang
- Støtte opp under regjeringens beredskaps- og sikkerhetspolitikk.

FIN mener at en helhetlig og langsiktig industripolitikk må sees i sammenheng med andre politikkområder. Norsk næringsliv skal redusere utslipp, bidra til verdiskaping i norsk økonomi og støtte opp under vår totalberedskap. Vi må fremover styrke verdikjeder for å ivareta og bygge opp om vår forsyningssikkerhet. Vi har gitt et mer omfattende innspill til regjeringens arbeid med industrimeldingen, men vil i dette innspillet fokusere på hovedprioritering tre: Være nyskapende og utvikle og utnytte ny teknologi.

Det næringsrettede virkemiddelapparatet skal bidra til økt verdiskaping innenfor bærekraftige rammer gjennom å legge til rette for FoUI, etablering, vekst, skalering og eksport. Ulike virkemidler stimulerer til næringsutvikling over hele landet, utløser privat kapital og en raskere omstillingstakt av norsk økonomi. Når regjeringen i meldingen varsler at den vil vurdere sammensetningen av de næringsrettede virkemidlene, må et sentralt mål være å utløse privat finansiering der det er høy risiko og markedssvikt i tidlig fase. For å ta et helt konkret eksempel: I Forskningsrådets seneste tildeling av kommersialiseringsmidler, kom det inn 95 søknader, og 20 av 67 kvalifiserte prosjekter fikk støtte. Endringer i ordningen gjør at det i dag skrives flere søknader om kommersialiseringsstøtte enn tidligere, uten at vi får kommersialisert flere prosjekter av den grunn. Var politikernes intensjon å få flere søknader eller å få mer forskning tatt i bruk i form av nye produkter, tjenester og virksomheter?

Innovasjonskraften i næringslivet er ifølge totalberedskapskommisjonen en viktig beredskapskapasitet. For å styrke verdikjeder innenfor forsvarsindustri, bioøkonomi, maritim sektor, cybersikkerhet, helse

og andre næringer, spiller teknologioverføringskontorer (som jobber med å kommersialisere forskning), inkubatorer, testsentre og klynger en sentral rolle. Disse aktørene bidrar til et sterkere offentlig-privat samarbeid, som er viktig for skalering og omstillingsevne. Innovasjonsselskapene utgjør en essensiell infrastruktur for innovasjonskraft, men selv om det er en stor etterspørsel etter innovasjonsselskapenes tjenester, har virkemidlene de benytter blitt svekket de siste årene. FIN mener det er viktig med langsiktige og stabile rammevilkår og vil presisere at ordningene må styrkes for å imøtekomme behovet for innovasjon fremover. Et sterkt og koordinert innovasjonsøkosystem med velfungerende verdikjeder fra FoU til eksport kan bidra til å styrke eksisterende industri og fremveksten av ny industri i Norge.

Våre forslag til tiltak:

- Videreutvikle et helhetlig innovasjonssystem fra FoU til eksport som bidrar til å styrke viktige verdikjeder i hele landet
- Legge til rette for kraftfulle ordninger for kommersialisering fra forskning som sikrer at mer kunnskap og teknologi raskere tas i bruk og kommer samfunnet til gode
- Dimensjoner virkemiddelapparatet slik at det imøtekommer ambisjonsnivået for omstilling og innovasjon
- Styrk tilgang på tidligfase kapital og ordninger for risikokapital for å utvikle nye og eksisterende virksomheter
- Sikre nasjonal medfinansiering i ulike EU-program som stimulerer til norsk deltakelse på like vilkår med andre land og reduserer barrierer for internasjonal satsing
- Utvikle et innovasjonsfremmende skattesystem som støtter opp om investeringer i FoU og legger til rette for flere norskeide vekstselskap.

Vennlig hilsen

Trine Ellingsen
daglig leder

Eli Wathne
seniorrådgiver